

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETESEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vetetnek fel.	Társ szerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérvary Dezso ügyvédek.	Előfizetési árak: Egész evre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	---	---	---	---

A háztartás művészete.

Tallózás a költségvetésben.

A november hó tizenegyedik napjáról november tizennegyedikére halasztott közgyűlés tárgysorozata ismertetésének bevezetésében rámutattunk már arra a nagy művészetre, amelyet az a jövő évi városi költségelirányzat összeállításánál és a pénzügyi bizottságban való letárgyalásánál bemutatnak.

Most előttünk fekszik a jövő évi költségelirányzat egy példánya és így behatóbban szólhatunk hozzá. Előttünk fekszik ez a művészi produktum és igaz csodálattal, sőt bámulattal hódolunk neki.

Anélkül, hogy már ma mélyebben hatolnánk a költségelirányzat tárgyalásába, csak úgy futtában mutatunk egyes tételekre.

A főszámvevő nyolcvanegy százalékra javasolja a jövő évi költségelirányzatot és ezzel szemben a pénzügyi bizottság úgy véli, hogy megmaradhat a hetvenhét percentes pótdadó.

Hát lássuk csak, miként, hogyan is állunk hát a kiadási tételekkel:

A bevételnél alig megemlítésre méltó a bevételi többlet. Ellenben az ásvány, forrás és gyártott vizeknél a bevétel 9495 koronával csökken.

Am a kiadásoknál már több lényeges emelkedés tapasztalható. Például az őrmester, hajdúk és kézbesítők és mindezenek részére 3200 korona, a rendőrségnél 1150 korona drágasági pótlék állítattott be közgyűlési határozat alapján.

Azonban, ne tévesztessük meg magunkat. Ez a rovat még nem teljes, mert hisz a közgyűlés megszavazott a rendőröknek, szolgáknak és altiszteknek személyi pótlékot és lakbérilletményt.

Ezt nem állították be a költségelirányzatba. De erre csak alább térünk vissza. Most csak azokról a tételekről szólunk, amelyekkel találkozunk tényleg a költségvetésben.

Ugyancsak a szolgazemélyzetnél a ruhaátalánynál 978 korona a kiadási többlet.

Ugy látszik Baján megjavultak az építőmunkás viszonyok, leszállott az építőanyagok ára és olcsóbb lett a házak tatarozása. Erre kell következtetnünk, amikor a főszámvevő az eddigi 5472 koronát ennél a címnél leszállítja 3845 koronára és a pénzügyi bizottság még ezt is sokalva, leszállítja 2165 koronára. (Erre még részletesebben is visszatérünk.)

Van még több kiadási többlet is. Itt van például a polgári iskolánál 1600 koronával több a személyi kiadás. A szegényházi pénztár kiadásaihoz az eddigi 7660 koronával szemben a főszámvevő 10500 korona a pénzügyi bizottság és a tanács 9788 korona 29 fillér házi-pénztári hozzájárulást javasol.

Már most azt szeretnők tudni, hogy ha ez a költségelirányzat reális, hogyan csieálták meg azt a művészetet, hogy jövedelemcsökkenés és kiadási többlet mellett mégis csak meghagyhatták a 77 percentes pótdadót?

De volna még egy és más megjegyezni valónk. A költségelirányzatban teljesen kívül maradtak azok az összegek, amelyek a legutóbbi közgyűlés megszavazott.

Nincsen benne többek között a rendőrlégénység, a szolgazemélyzet és az altisztek személyi pótléka és lakbérilletménye.

A tűzoltóság meglehetősen nagy kiadási többlete felebezés alatt áll. Erről azt mondják, hogy 6 vagy 7% pótdadó emelkedést fog előidézni. A mi véleményünk szerint többet,

Van még egy csomó egyéb megszavazott kiadás, amelyek szintén nincsenek benne a költségvetésben.

Már most ha a belügyminiszter elutasítja a tűzoltóság ellen beadott felebezést és a többi kiadási tételt is jóváhagyja, mi fog akkor történni? Honnan, miből fogják mindezt fedezni?

Hitelátruházással, vagy póthitel megszavazással fognak manőverezni? Ime. Ezek a mi benyomásaink a költségelirányzat első betekintésénél.

De fogunk még a kérdéssel közgyűlés előtt bővebben is foglalkozni.

A menetrend dolgában

irt legutóbbi cikkünk élénk visszhangot keltett a városban. Mindenfelől helyeslik, hogy a közigazgatási bizottság lépjen már most közbe, hogy a sérelmes és hátrányos menetrend megváltoztatását kieszközölje. Ebben a tárgyban ma a következő figyelemre méltó sorokat vetjük:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Lapjának vasárnapi számában megjelent vezércikke az egész városban mindenütt helyesléssel találkozott, mert mindenki kívánatosnak tartja, hogy a menetrendi abszurdítások kiküszöböltsenek. Engedje meg azonban Szerkesztő ur, hogy b. lapja útján valamire felhívjam a figyelmet. Arról van ugyan is szó, hogy a menetrendben kívánt változtatások nem csupán és kizárólag Baja város érdeke, hanem egyrészt az egész Délvidéké és Bácskái, másrészt pedig a Dunántúli részen Pécs városnak és Baranya- és Tolnavármegyéknek érdeke.

Ha Baja város maga jönne azzal a kérés-sel, hogy tűnnek fel, mintha csak szűken lokális érdekről volna szó. Ezért akciót kellene indítani aziránt, hogy ugyanezen menetrendi változást kérje Ujvidék, Szabadka, Bács-Bodrogvármegye, Pécs, Baranya- és Tolnavármegye törvényhatósága. Ezek a törvényható-

Az állandóan melegítő
„METEOR“
KÁLYHÁK
a legjobbak és leg-
tökéletesebbek!
Kevés fűtőanyag, nagy fűtő-
képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak!
Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben!
Eddig 700,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „Meteor“ kettős csillag védjeggyel van ellátva.
Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!
Eredeti METEOR kályhák Baján csakis:
Drescher Gyula
kereskedésében kaphatók.

ságok, minthogy az ő érdekükről is szó van, szíves készséggel járulnának a mi kérésünkhöz és így kitűnnek, hogy nem egy város, hanem egy nagy országrész van érdekeiben sértve az ilyen, rosszul beállított menetrenddel.

Kérem Szerkesztő ur, szíveskedjék soraimnak helyt adni, talán ezzel is előbbre visszük a menetrend változásnak nagyfontosságú ügyét.

Tisztelettel

Egy kereskedő.

Amidőn fenti soroknak helyet adunk, megjegyezzük, hogy a felvetett eszmét nagyon helyesnek és okvetlen pártolandónak tartjuk. A szerkesztőség.

Berzeviczy lemondása.

Útban az erőszak felé.

A képviselőház ülése

Ma megtörtént az elnök lemondása. Általános feszült figyelem közepette nyitotta meg Návay Lajos alelnök a Ház ülést és jelentette, hogy Berzeviczy Albert elnök levélben bejelentette házelnöki állásáról való lemondását.

Levelében azt mondja, hogy a mai parlamenti viszonyok mellett lehetetlen állásában megmaradnia és kéri a pártot, hogy törekedjenek a békés megoldásra.

Návay Lajos alelnök is azzal a kérréssel fordul az összes pártokhoz, hogy tegyék lehetővé, hogy a képviselőház áldásos tevékenységet fejthessen ki és hogy az alkotmányosságát mentse meg.

Indítványozza, hogy küldessék ki egy bizottság, amely felkeri Berzeviczyt, hogy maradjon meg állásában.

Kossuth Ferenc csatlakozik az elnök indítványához.

Holló Lajos, a Justh-párt részéről szintén hozzájárul az indítványhoz.

Holló beszéde alatt feláll a kormányparti padokról Ertsey Péter és hevesen gesztikulál.

Mády-Kovács János gunyosan utánozza Ertseyt. Ertsey erre durván rátámad Mádyra. Erre mindketten kirohannak a folyosóra és ott közel vannak ahhoz, hogy ököltre menjenek, amikor a higgadtabbak közbe lépnek és lecsillapítják Ertseyt és Mádyt.

Bent az ülésteremben Rakovszky István támadja Tiszát és elfogadja Návay indítványát.

Tisza István személyes kérdésben szól.

Károlyi József gróf, valamint Szabó István (nagyatádi) hozzájárulnak az elnöki indítványhoz.

Az ellenzék részéről eddig 45 képviselő iratkozott fel, hogy hozzájárul az elnök indítványához.

A kormánypárton azt akarják keresztülvinni, hogy Návay Lajos indítványa belekapcsolassék a napirendi előterjesztésbe, aminek aztán az volna a következménye, hogy az elnök indítványához csak négyen szólhatnak.

Ez ellen a terv ellen Kabos Ferenc alelnök rendkívül hevesen kikelt a folyosón, mert ez a legdurvább megsértése volna a házszabályoknak.

— Návay indítványa — ugymond — önálló indítvány, amelyhez annyian szólhatnak, ahányan akarnak.

Ebből a konfliktusból heves összeütközések lesznek kormánypárt és ellenzék között.

Politikai körökben beszélnek, hogy a kormánypárt a legvadabb erőszakra is kész.

NAPIHIREK.

Felelős szerkesztőnk távollétében a lap szerkesztését Fodor Károly segédszerkesztő a felelős.

Uj okl. gyógyszerész. Rónai Dezső, földink, gyógyszerészi oklevelet nyert a budapesti tud. egyetemen.

A »Bajai Gyümölcsészeti Egyesület« legutóbbi közgyűlésén Hesser Gyula ügyvédet elnökké, Jós István tanárt ügyvezető elnökké és Czernay Imrét igazgatóvá választották meg. A választmány tagjai a régiek.

Háziipari tanfolyam. A földmivelésügyi m. kir. miniszter Bajaszentistván községben f. hó 1-től dec. hó 31-ig tartó háziipari tanfolyamot rendez. A tanfolyam vezetésével Csepreghy Gyula bajai m. kir. gazdasági szaktanár bízott meg.

Furfangos csalást követett el egy facér cseléd. Cselik Mihályné szül. Frézer Rozália elment Drescher Gyula, Eisenberg Károly, Wagenblatt és Henerári és Fischer Pál üzletébe, ahol mindenütt öv. Reiserné számlájára nagyobb összegű bevásárlásokat eszközölt. Amikor ez a bevásárlás szépen sikerült, akkor újabb vállalkozásba bocsátkozott. Most már dr. Ladányi Mór orvos nevére akart bevásárolni. De ez nem sikerült, mert hat helyen kísérlette meg, de csak egy helyen, Huszár Józsefnél hitték el neki, hogy ő dr. Ladányiék cselédje. A többi helyen megkérdezték dr. Ladányiétől, hogy adhatnak-e a cselédnek. Így jöttek rá a csalásra és most megindították a Rozália ellen az eljárást.

Közeledik a gyufamonopólium. Az az általános felzúdulás, ami a dohányárak emelkedése folytán a monarchia két államában támadt, még nem ült el s máris újabb mozgásra van remény. A gyufa ára emelkedni fog. De ez ravaszul kezdődik. Nem az ár fog tényleg magasabb lenni, hanem a gyufa lesz kevesebb. Eddig egy skatulában 40–50 szál gyufa volt s az ára 2 fillér, most az ára megmarad, ellenben a gyufaszálak száma lesz kevesebb, csak 25 szál fog hemzsegni a dobozban. Tehát az ár a végeredményben dupla lesz. A pénzügyminiszter számítása szerint a gyufamonopólium tíz milliót fog jövedelmezni s már 1913-ban bevezetik. Adó alá kerül minden zsebgyufatartó és tüzszer szám is, csak ennek a módozatát nem ismerik még. A törvényjavaslat benyújtása a véd-erővita miatt esetleg csak a jövő ülésszakra marad. Egyébként az öszre terveztek képviselőházi tárgyalásat.

Csendélet. Borotán a múlt héten Bornáty Antal korcsmájában Szloboda Pál esüdesen iszogatót Föderer Mihály és Mátyással együtt, miközben valami fölött összedisputáltak. A szóváltás vége természetesen verekedés lett, amelynek következményeképen Burnáty most az ágyat nyomja. — Jarmaczky István 23 és felsőszentiváni legény is póruljárt a múlt héten Rémen. Két rémi legény Zamenkó Márton és Pap József este 9 óra tájban megtámadták és botokkal alaposan elpáholták. — Kisszálláson Kugler Antal a jegyzői irodában verte meg Iller Rajmondot, hol is ügyes-bajos dolgaik elintézése végett jelentek meg.

Agyonszurta a gazdáját. Véres és felháborító eset tartja izgalomban napok óta Kunbaja község lakosságát. Egy béréslegény bicskájával leszurta gazdáját és életveszélyes sérüléseket ejtett rajta. A véres eset előzményei a következők: Scher Vendel 17 éves bérés néhány hónap óta állt Brandt Márton kunbajai gazdálkodó szolgálatában. A gazda megbízott legényében és gyakran bizta meg azzal, hogy terményeket a piacon eladjon. Scher azonban gazdája bizalmával visszaélt és ahol lehetett lopta és csalta, miért is Brandt őt eibocsájtotta; egyszersmind a szolgabíróságnál is feljelentette. A szolgabíró a hűtlen cselédet pénzbírságra ítélte. Scher emiatt bosszút forralt. Megleste volt gazdáját s amint az estefelé a korcsmából hazafelé tartott, megtámadta és az oldalán, fején és a hátán összeszurkálta s azután elmenekült. A súlyosan sérült Brandt Mártont a dulakodás zajára elősietők lakására szállították, Scher Vendelt pedig a csendőrség még az éjjel elfogta és letartóztatta.

Gyarmati-féle teljesen iz és szagnélküli csukamájoltaj szívesen szedik gyermekek és felnőttek. Kapható Gyarmati Emil gyógytárában Baján. Egy üveg ára 1 korona 60 fillér.

REGÉNY.

Emberek.

Írta: Szabó Miklós.

28.

(Folytatás.)

Nóra ideges félelemmel haladt végig a kivilágított folyosón s csak Mária grófnő ajtaja előtt sóhajtott fel megkönnyebbülten. Távol-élet, ugylátszik, senki sem vette észre... Gyorsan belépett a homályosan megvilágított szobába és tekintetével a grófnő törekény alakját kereste. Az a kereveten pihent és egy francia közmondással fogadta:

— Le mauvais gout méne au crime.

Nóra visszahökkölt.

— Mit akarsz ezzel mondani? — kérdezte elpirulva.

Mária grófnő feddőleg megfenyegette keskeny ujjával:

— Azt, amit maga a közmondás mond: A rossz izlén bűnre vezet...

— Még most sem értem.

A grófnőnek szemrehányás rezgett a hangjában, ahogyan mondta:

— Ne tessed magad, édes Nórám. Ez nem méltó hozzád. Vagy azt hiszed, nem tudom, honnan jössz most is?

— Honnan?

— A fenyvesből...

Nóra elsápadt.

— Vajjon ki volt az áruló? — kérdezte

önmagától ijedten. De csakhamar összeszedte minden erejét és főlienyesen válaszolt:

— Tegyük fel, hogy etalálást és csakugyan a fenyvesben voltam... Mi következik ebből?

A grófnő türelmetlenül nekirontott Nórának:

— Az, hogy ott megint a fiatal nótáriussal találkoztál! Egy férfivel, aki sem nem ur, sem nem paraszt. Valahogyan e kettő között áll; de egy Horogh Eleonóra érdeklődésére semmiesetre sem méltó...

— Ha ismernéd, másként beszélnél róla.

— A véleményem lehet, hogy kedvezőbb lenne; de akkor is csak azt mondanám, amit az imént mondtam. Mi oly magasan fölöttük állunk ez embereknek, hogy bizonyos előítéletekkel okvetlen számolnunk kell...

— De én imádom őt!

— Le kell győznöd ezt a természetellenes érzést. Szüleidet kétségbeejténé a valóság megismerése...

— Érette akár szüleimmel is szakítani tudnék. Édesanyjamat a rajongásig szeretem, de ha Emil kívánná, egyetlen búcsúszó nélkül itt tudnám hagyni az ősi kastélyt és háttat fordítva a múlt minden emlékének: követném őt szenvedéseken, bánaton, szomorúságon keresztül mindenhová... Annyira az övé vagyok már...

A grófnő heves kitéréssel akart felelni; de ebben a pillanatban éles sikoly rezzent át a szoba enyhe levegőjén... Ijedten fordultak a hang irányába és kétségbenesen látták belépni Balázs Lenke bárónőt, Nóra édesanyját. Arcán halálapadtság ömlött el és ajkai hangtalanul vonaglottak...

Nóra egy pillanatra megkövült barmult a kísérteties jelenségre, aztán öntudatlanul széttárta karjait és felcsukló zokogással hullott a súlyosan megbántott édesanya lábai elé...

A leány esdeklő hangja magához térítette Horogh Eleknét. Kibontakozott Nóra karjaiból és szigorú arccal az ajtóra mutatott:

— Mindent hallottam!... Sohasem hittem volna, hogy bizalmammal így rútul visszaélj valaha... Szégyeld magadat!

Nóra kínosan zokogott. A bárónő engesztelhetlenül folytatta:

— Azonnal menj a szobádba és tudomásom nélkül ne merj kimozdulni onnan. Elhatározásomról majd értesíteni foglak... Mehetsz!

(Folytatás következik.)

Szerkesztő:

FÖDÖR KÁROLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma 101

NEU szibárüs **BAJA**

20. Szent-László-utca 20.

EREDETI SINGER
SINGER
„66“
a 20. század varrógépe.

Csakig cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei utján vásároljunk.

Singer Co. varrógép részvénytársas.

Baja, Vörösmarty Mihály-utca 4. szám a

Egy a **fehértéműtöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik.

Az általam eddig használt teljes
üzleti berendezést

mely nagy üvegezett szekrényekből, üvegezett pultokból stb. stb.

o áll. eladom. o

Krausz Lipót, ékszerész.

829. szám.

Pályázati hirdetés.

A nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak 1911. évi 126128. szám alatt kelt rendeletére a bajai m. kir. állami tanítóképző intézetben és az ezzel kapcsolatos internátusban a jövő 1912. év folyamán, azaz 1912. évi január hó 1-től december hó végéig terjedőleg a bentlakó tisztviselők, 150 tanítónővendék és cselédség köztartása részére szükséges élelmezési cikkek, nevezetesen a

marha- és borjúhús szállítására

pályázatot hirdet az intézet igazgatósága.

A naponként 40—50 kgr. marha- és borjúhús szállítására vonatkozó ajánlatok »Ajánlat az állami tanítóképzőben szükséges marha- és borjúhús szállítására« felírással, legkésőbb **f. évi november hó 15-én délelőtt 12 óráig** az állami tanítóképző intézet igazgatóságánál benyújtandók.

Baja, 1911. évi november hó 5-én.

Scherer Sándor, igazgató.

ZONGORÁK
— ÉS PIANINÓK —

legsolidabban vásárolhatók

Ifj. Wagner Antal

zongora-termében

BAJÁN.

Bácsmegeye legrégebb és legnagyobb zongorarakta

Tíz éves írásbeli szavatosság!

Legelőnyösebb fizetési feltételek!

HIRDETÉSEK

felvételnek — a kiadóhivatalban.

ÁLLANDÓ

BUTORKIÁLLITÁS

Baján, Szécsébet királyné-utca 7. szám alatt.

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű **fa- és kárpitos butorait** meglepő kedvezményes ár és fizetési feltételek mellett. Diszítéceket és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. Telefonszám 84.

BÜTOR

legegyszerűbb és legelegánsabb kivitelben készpénzért és részletfizetésre legolcsóbban beszerezhető:

HAAS és WEISZ cégnél BAJA

a Bajavidéki Takarékpénztár épületében, a városháza épülettel szemben.

Telefon szám: 143. **Meghívásra azonnal jövünk!** Telefon szám: 143.

Kárpitos-munkákat és tervszerinti lakberendezéseket elvállalunk.

Cipész-üzlet

átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a régi **Weisz Henrik-féle** úri és női

cipész-üzletet

átvéve, a magam régen fenálló jónevű üzletével egyesítve, az Erzsébet-királyné utcában volt saját üzletemet is áthelyeztem a **Központi Szálloda** épületében tovább vezetem és tovább is azon fogok igyekezni, hogy elegáns kivitelű, jó és szolid munkával szolgáljam ki t. megrendelőimet.

Raktáron tartok mindennemű, saját készítményű úri és női cipőket.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

kitűnő tisztelettel

Szilágyi Sándor

úri és női cipész.

Miért nincs az idén Baranyában kolera?

Mert mindenütt a közkedveltségű

pécsi tettyei kristálytisztá üdítő és borvizet

itták, mely nemesak a legolcsóbb hanem a legkellemesebb ízű asztali víz. — Óvszer fertőző betegségek ellen!

Főraktár: IFJ. CSERBA GYÖRGY fűszerüzletében.

Ára palack cserével: 1/2 liter 18 fillér. — 1 liter 24 fillér.
1 1/2 liter 32 fillér.

Törlesztéses kölcsönöket **Eladó**

engedélyezünk

15-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0/0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

egy pár 5—6 éves sárga, herélt figuráns jucker, jól behajtott kocsiló; bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Eladó ház

a Szent-László-utca 48. szám alatt levő ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad ugyanott a háztulajdonos.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

j e l z á l o g k ö l c s ö n ö k e t

főldekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Csak a **minőség**

révén lett **világhírű** a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus **Palma kaucsuk ágybetét** minősége elsőrangú